

Előfizetési árak:

Egész évre . . 10 frt — kr.
Félévre . . . 5 „ — „
Negyedévre . . 2 „ 50 „
Egy óra . . . — „ 85 „
Egyes szám ára 4 kr.

Kiadóhivatal:

PÉCSÉTT, Mária-u. 1. sz.

kir. itélőtábla épületével szemben,
hová az előfizetések és a lap szétküldésére vonatkozó föl-
szólalások intézendők.

PÉCSI FIGYELŐ

POLITIKAI NAPILAP.

Szerkesztői iroda:

PÉCSÉTT, Mária-utca 1. sz.
a kir. tábla átellenében.
hová a lap szellemi részét
illető minden közlemény
intézendő.

Kéziratot vissza nem adunk

Hirdetéseket

a kiadóhivatal veszi föl

Kinevezett esküdtek.

Pécs, 1897. május 21.

Tizenkilenc évvel ezelőtt megalkotuk büntető törvénykönyvünket, a mely meghatározza a bűn-elekményeket és azok büntetését, de azokat a szabályokat, a melyek szerint a bíróságok a büntettek kiderítése és megbüntetése, szóval a büntető törvény gyakorlati alkalmazása körül követni tartoznak, még csak most tárgyaljuk; bíróságaink írott törvény hiányában még most is szokás alapján járnak el a polgárok vagyonát, becsületét, életét legközelebből érintő büntető ügyekben.

A büntető eljárási törvény megalkotása körül tanusított ez a késedelmezés annál vétkesebb mulasztást képez, mert a szokás által szentesített eddigi eljárásunk olyan képtelenségeknek lett szülő anyjává, a melyeknek jogállamban egy percig sem szabadna helyet engedni.

A modern korszellem már régen kimondotta kárhoztató ítéletét a törvénykezés terén uralkodott titkos írásbeliség felett s birói gyakorlatunk ennek a korszellemnek volt kénytelen engedni, a mikor a nyilvánosságnak és a szóbeliségnek tért engedett a büntető igazságszolgáltatás termeiben. De éppen ebből származott aztán a legnagyobb visszasság, mert a gyakorlatban a szóbeliség csak az első bírósági tárgyalásra szorítva birt érvényesülni s így beállott az a képtelenség,

hogy eljárásunk az első bíróságok előtt szóbeli, a végérvényesen ítélkező felelviteli bíróságok előtt pedig írásbeli; míg az első bíró a felek és tanúk személyes meghallgatása, a vád és védelem szóbeli előterjesztései alapján ítélkezik, addig a felső bíróság a szóbeli tárgyalásról készült hiányos jegyzőkönyv és a vizsgálati iratok alapján dönti el végleg a vádlott sorsát.

A gyakorlati törvénykezés emberei nem is mulasztották el a modern büntető eljárási törvény meghozatalát sürgetni, de sürgetésüknek csaknem két évtizedig nem volt eredménye. A kormány részéről tapasztalt ennek a makacs halogatásnak nem az volt az oka, mintha a büntető perrendtartás elkészítése valami rendkívüli tudományos bűvárlatokat, hosszas tanulmányokat igényelt volna, hiszen az anyagi büntető törvény elkészítése ebben a tekintetben sokkal nagyobb szabású és hosszabb ideig tartó előkészületekkel járt. Büntető perrendtartást nem kaptunk egyszerűen azért, mert kormányunk fábul vaskarikát akart csinálni: modern bűnvádi eljárást esküdtszékek nélkül.

De hát a szabadelvű (!) kormány végre is belátta, hogy ez nem megy, ha csak nevetség tárgyává nem akarja tenni magát a művelt Európa előtt egy modern perrendtartással, amely messze mögötte marad az orosz eljárás mögött is. Kénytelen-kelletlen megcsinálták tehát tavaly az új büntető eljárási törvényt az

esküdtszéki eljárás fölvételével, hogy így legalább meg legyen a modern formája a törvénynek, de gondosan elkerülték annak meghatározását, hogy az esküdtszékeknek milyen szervezetük és hatáskörük legyen; ezt külön törvénynek tartották fenn.

A magyar hivatalos szabadelvűség itt sem tagadhatta meg magát: a szabadelvűség látszatát megmentette a tavaly hozott törvénnyel, a szabadelvű köpeny alatt a gyakorlatban a reakciót akarja meghonosítani a most tárgyalás alatt levő javaslatokkal. Lesz tehát esküdtszékünk, hisz ez szabadelvű intézmény, de azt úgy állítjuk össze, hogy ez is engedelmes szolgálja legyen a hatalomnak, mint köz- és társadalmi életünk minden egyéb faktora.

A most tárgyalás alatt álló esküdtszéki törvényjavaslat ebből a célból úgy szervezi az esküdtszékot, hogy annak csak azok lehessenek tagjai, a kiket a kormány által kinevezett bírák és a főispáni befolyással kiküldött bizalmi férfiakból összeállított bizottság az esküdtképes polgárok közül kiválogat. Hogy ez a kiválasztás teljesen egyértelmű lesz a miniszteri kinevezéssel, affelől senki kétségben nem lehet, aki tudja, hogy az erőszakon alapuló szabadelvű párturalom mennyire kiülte köztisztviselőinkben a politikai morált, az önállóság érzetét és a szabadságszeretetet.

Nem népbíróság lesz tehát a mi esküdtszékünk, hanem kinevezett tagokból álló pártbíró, melynek politikai perek-

A „Pécsi Figyelő” tárcája

Erényes férfiak.

Az egyetlen pont széles e világon, a hol a férfiak erényének is akad igazi megbecsülője, Páris, a Szajna melletti Babel. Ámbár mondják, hogy ott a női erénynek is nagyobb az értéke, különösen, ha már fölegedő félben van a jege. Egy bizonyos Montyon, a ki hagyomány szerint fiatalabb éveiben rengeteg sok kísértésnek volt kitéve és nem mindig állotta ki a tűzpróbát, idősebb és már kopaszodó korában hatalmas summa pénzt tűzött ki különféle erény-dijakra, a melyek között a legnevezetesebb az, a mely erényes férfiaknak szól. Valószínű, hogy az erényt specializáló Montyon így okoskodott, mikor ezt a ritka alapítványt megtette:

— Mit tesz az okos kertész, ha meglát a palántái közt egy gyöngébb hajtást? Különös gondjában részesíti és mellé állít egy támaszt. En is úgy cselekszem majd a férfierénnyel, a mely — mi tűrész tagadás — az összes virtusok között legkevésbé sikerült. Adok neki támaszul egy kilátást, egy reményt, azt a biztatást, hogy ha — mondjuk — tizenöt husz esztendeig jól viseli magát,

bátran pályázhat majd az én díjaimra, a mely, föltéve, hogy elnyeri, szolid jövőt biztosít neki. Nem is kételkedem, hogy ez a kilátás megszaporítja majd a pádovai Szent Antalok számát és sok embernek erőt ad a kísértés-szel szemben.

Jóformán száz esztendeje már, hogy Montyon ur nyárspolgári logikával eszelte ki a maga dolgát, de azért Franciaországban még mindig nincsenek tulsúlyban az erényes férfiak és a francia nemzet még mindig nem monopolizálja a morált. Megesik ott is, hogy lopnak, rabolnak, sikkasztanak és egyéb a férfierény ellen való rosszakat cselekszenek. De nem teljesült a nagy moráltenyésztőnek az a másik reménye sem, a melyről az alapító-levélben is megemlékszik: hogy valami nagy mintaszerű erényt — une vertue eblouissante — fedeznek föl, a mely példaképpül szolgálhat majd sok esztendeig s a melyről a reklám így emlékeztetik meg:

— Ime, tisztelt közönség, a Montyon díj neveltje és jutalmazottja. Ma egy elsőminőségű erény tulajdonosa, holott egykor közel állott a bukáshoz és mint önmaga konstata, el is hasalt volna, ha nincs kilátása a Montyon-díjra. Tisztelet és becsület ennek a díjnak, a mely a legjobb, legkiválóbb, a legeredményesebb valamennyi díjak közül . . .

Fájdalom, az erényes férfiak nem szaporodtak el valami tulságosan azóta, hogy szolid kilátásokkal kecsegtetik őket — aggrukra s a kik eddig méltóknak találtattak a jutalomra, azok is száz esetben kilencven-szer nem pályáztak, nem is tudták, hogy volt valaha egy Montyon nevű ur, nem is sejtették, hogy díjat tűzött ki az erényes életre, hanem úgy kellett őket az erényükből kiadni, erővel kivonszolni a magányukból, a hol mint az ibolya szerényen meghúzódta és nyilvánosság elé vinni, a hol nolens volens megkoszorúzták és megjutalmazták őket. Mert abban az egyben mégis elűt a Montyon a többi akadémiai jutalomtételtől, hogy a pályamunkát nem kell előbb idegen kézzel lemásoltatni és jeligével ellátva és kemény táblába kötve az akadémia titkárához beküldeni, a ki folyó számmal ellátja és aztán kiadja a bíráló-bizottságnak — nem, uraim, a Montyon jelöltjei tudtukon kívül is pályáznak és még az éjszakai sarkon is föltalálja őket az erényrendőrség kutató szeme, mert haj, minden biztatás dacára kevés az igazán erényes férfi és nagy munkába kerül évről évre előteremteni a megfelelő kontingenst.

Pedig, pedig, a Montyonban is megvan a hajlandóság arra, hogy szűkebb termésű esztendőkből kevesebbel beérje. Mint a Teleki-díjnál, itt sem követelnek abszolút becsü-

ben körülbelül az a feladata lesz, amivel a képviselőházi bíró bizottságok s legutóbb a mentelmi bizottság is tönkretették a független és igazságos bíraskodás eszméjét. Ezt a feladatot hűségesen teljesíteni is fogják az új esküdtszékek, mert az esküdteket válogató beamterek nem fogják kitenni magukat a kormány haragjának azzal, hogy független gondolkozásu, vagy pláne ellenzéki hajlamu polgárokból válogassák össze az esküdteket; a mértéket tehát csupa gutgesinnt mamelek fogja megütni, akik elfogadják alaptörvényül az igazságügyminiszternek azt a kijelentését, hogy nekik főfeladatuk a polgártársak tulajdonságai ellen foglalni állást.

Mert hát tudvalevő dolog, hogy nálunk senki sem tiszteli jobban a törvényt, az egyéni szabadságot, az abszolút igazságot, mint a hatalom; a szabadságában, polgári jogaiban, vagyoni érdekeiben megtámadott egyének tehát csak a polgártársak terrorizmusa ellen van szüksége védelemre!

Ilyen esküdtszékre van szüksége a szabadelvű kormányoknak, a melynek a mostani esküdtszék előtt nem igen volt szerencséje, úgy hogy ha a dolog továbbra is annyiban maradna, utóbb még nem is lenne érdemes a szókimondásért, a vélemény szabad nyilvánításáért folytatni a politikai üldözés rendszerét. Mert, hogy a kormány most már rendszert csinál a politikai üldözésből, azt az igazságügyminiszter tagadása dacára is tudja a közönség, hisz elég sűrű egymásutánban van szerencséje gyönyörködni a politikai perek színjátékában.

Nagy önértékről tesz tanúságot az igazságügyminiszternek Visontai Soma kétkedése ellen kivágott következő büszke mondása: „azt hiszem, ha innen, e helyről egy miniszter azt mondja, hogy abban az osztályban (a miniszteriumban) vádak nem indítványoztatnak, annak a miniszternek is meg kell lenni annyi tekintélye-

nek s a miniszter iránt is kell lenni annyi tiszteletnek, hogy ez kétségbe ne vonassék.“

Nos hát ez szép mondás, de a miniszternél is nagyobb tekintélye van előtünk az igazságnak; ez pedig az, hogy igenis a miniszterium kezdeményez politikai pereket; állíthatjuk ezt annál is inkább, mert nekünk is van részünk a kormánynak ily irányu atyai gondoskodásában. A „Pécsi Figyelő“ mult évi december 29-ki vezércikkében a királyi ügyészség nem talált büntetendő cselekményt, nem is kért tehát engedélyt a kormánytól sajtóper megindítása iránt, hanem igenis a kormány irt rá az ügyészségre, hogy indítsa meg ellenünk a sajtóper. És bizony nagy szerénységgel volna tőlünk azt vitatni, hogy a magas kormány az egész országban éppen csak minket szemelt ki arra, hogy eltérve következetesen vallott elvétől, ő kezdeményezzen ellenünk politikai pert.

Igaznak kell tehát tartanunk Visontai képviselő állítását, hogy a kormány rendszert csinál a politikai üldözésből, s hogy ezt sikeresen is tehesse, azért kellene neki kinevezett esküdtek.

A pécsi elektromos közuti vasut kérdéséhez.

Nagy volt az izgatottság Mucsán.
Vasutat akartak építeni!
Valóságos vasutat!!

Ha azt mondjuk hogy „akartak“ — ez természetesen nem vonatkozik a mucsaiakra. Ott nem szoktak ilyeneket akarni. Ellenkezőleg. A genius loci ott imponáló következetességgel a „nem akarásban“ nyilvánult. Így volt ez akkor is. A „Palatinus Jóska“-ról elnevezett kávéház boltives helyiségeiben gyűltek össze Mucsá vezető szellemei: a közigazgatás, ipar, kereskedelem és haute finance kitűnőségei és eihatózták, hogy „nem akarnak.“ Ennek folytán Mucsá mellőzésével a szomszédos Bugac lőn a tervezett „Mucsá Budapesti“ vonal kiinduló pontja és ez

pálya munkát, hanem beérik a relative legjobbal, még pedig szégyenparagrafus nélkül. A mi tehát még nem egészen elnyűtt, csak némileg kopottas, de azért még mutató férfiériény van, az bátran pályázhat. S pályázott volna Molière idejében Tartuffe ur is, ha már meg lett volna a díj és pályáznak most az ő unokái. Tán nem is a pénz ingerli őket, hanem az a hatalmas, elbódító érzés, a mely minden Tartuffe ivadékot magával sodor, a mikor arról van szó, hogy egy egész ország szemeláttára őt ismerjék el a legerényesebbnek milliók közül.

De mikor az erénydíjnak eme csödjét konstatalom, egy másik kérdés áll elő: Örvendjek-e, vagy pedig busuljak, hogy így történt? Ha nőkről volna szó, nagyon busulnék, mert a női erénynek, a legszigorubb értelmében véve azt, mindig föltétlen tisztelője és megbecsülője voltam. De a férfiakkal másként vagyok: ott mindig fázom, ha közéletünk ugynevezett puritán alakjait magam elé képezem és a Cato censorokat egy kissé komikusnak találom kegyetlen szigorukban, mert tudom, hogy ők sem voltak kérielhetlenek, mikor még az ifjúság forró árja lüktetett ereikben. „Sári néni, hej, mikor kendet még Sáríkámnak, hugomnak neveztek...“ S ennek kapcsán, bár némileg habozva, mert lehet, hogy félreértetek, fölteszem a magam két kérdését:

I. Van-e egyáltalában erényes férfiú?
II. S ha van? szerencse volna e a társadalomra, ha csupa erényes férfiú intézné köz- és állami életünk sorsát?

Az első kérdésben hamar tuleshetünk. Igenis kell, hogy legyenek erényes férfiak, nem csupán azért, mivel már vagy nyolcvan esetben ítelték a Montyon díjat olyan embereknek, a kiket egy tisztesség és meg nem vesztegethető férfiakból álló bíró bizottság azoknak mondott, de még inkább azért, mivel a díj fennállása óta mindig akadtak feles számmal olyanok, a kik arra pályáztak. Ezekben a emberekben valamennyiben meg volt a tudat, hogy igenis erényes férfiak, már pedig nem létező fogalomnak soha sincs annyi híve. Ezt már Voltaire is bizonyította, az igaz, hogy a főnök oldaláról fogta fel a kérdést és megfordított argumentációval adott rá választ:

— Ön tudja, így szólott egyik ismerőshez, — hogy én mindig ateista voltam, de egy idő óta nagyon megzavar valami abban a hitemben, hogy nincs Isten. S tudja-e, hogy mi? Az, hogy nagyon elszaporodnak az istentagadók. A mit annyian megtagadnak, valószínű, hogy mégis van és létezik.

... Annyira ócsárolják, gunyolják és kacagják a mai korban az erényes férfiakat, hogy Voltaire példájából kiindulva, bennem

altal vasuti gócpont. Mucsá pedig megmaradt — Mucsának.

Ezt olvassuk a krónikában. — De nem csak ezt. Az oknyomozó történelem nem csupán a tények és jelenségek elősorolására szorítkozik, hanem keresi és megállapítja a megtörténtek rugóit, a mulasztások indító okait; megtanít arra, hogy csakis ott fejlődik és izmosodik a közjólét, ahol céltudatos előrelátással a haladás minden megnyilvánulását méltatják és támogatják — ahol a kicsinyes és korlátozott maradiság hivatlan erőlködéseit leküzdik, letiporják.

A létesítendő elektromos közuti vasut tervezetét mi is mint a haladás örvendetes megnyilvánulását melegen üdvözöljük, — megvalósítása nagy esemény számba megy: forduló pont városunk fejlődésében. — Ezért akarunk ma eme kérdéssel, különösen pedig ennek a király-utca-ra vonatkozó részletével foglalkozni.

Nem szándékozunk baglyokat Athenbe szállítani, ezért mellőzzük mindazon nevezetes előnyök elősorolását, amelyek egy ily kiváló közlekedési eszközzel természetesen járhatnak. Tudja ezt manap már bárki. És mégis — mégis, erősen folyik a vita, lázasan*) perorálnak azok, akik a vasutat esetleg „megengedik“ — de (természetesen ilyenkor mindig akad egy — „de“) a király-utcat, azt már „nem engedélyezik.“

Nem engedélyezik a király-utcat — már t. i. „ők“ — mert félnek, (és mennyire félnek!) hogy ott az elektromos vasut

- a) életveszélyes; és
- b) megárt a kereskedelemnek.

Nézzük csak, hogyan áll a dolog!

A király-utcában a tervezett menetgyorsaság óránkénti hat klm.; esetleg ezen gyorsaság is — helyesebben: lassuság — leszállítható. — Ezen gyorsaság megfelel egy mérsékelt sebességgel tovahaladó terekocsyi gyorsaságának; ezen gyorsaság mellett bárki, a legkisebb veszély nélkül menetközben fel vagy leszállhat. Ily körülmények között veszélyről beszélni, egyszerűen képtelenség. Képtelenség — de más értelemben! — ama makacsság is, amely nem akar distingválni (és miért nem akar?) gyorsaság és gyorsaság között; amely az elektromos vasut fogalmával következetes erőszakkal a bpesti közutakon 16-20 klm.-nyi sebességgel száguldó motoros kocsik rém-

*) vagy talán lázban? a szedő.

is fölébredt a remény, hogy még valaha találkozom velük, vagy legalább is egyik diszesebb példányukkal. Nincs kizárva, hogy fürteim megőszülnek a várakozásban, tán szemtől szemben nem is látom őket, hanem be kell érnem a róluk szóló hírmondással, de azért nem rendül meg a hitem. Mert az igazi ideálnak épp az a jellemző, hogy az ember vele szemben elvesztheti minden reményét, de sohasem a hitét.

Milyen is sajátképpen az az erény, a mi az erényes férfiut teszi és disziti? Különbözik-e attól, a mi a nőnél el van fogadva ilyen értelemben? Én azt hiszem, hogy ha igazi erényről van szó a férfiunál, az sem lehet más, mint a léleknek, a szívnek és a testnek teljes tisztasága. Mert hogy a társadalmi szokás különbséget tett ebben a tekintetben a két nem között, az még nem jelenti, hogy csakugyan van különbség. Hisz a hőmérőket is háromféle grádustróval állapítják meg: ott, a hol Celsius szerint nyári módon izzadnak az emberek, Reaumur nyomán enyhe tavaszi éghajlat van és Fahrenheit már fogvacogásra ösztökél. De azért a hőség és a hideg fogalmai nem változnak meg, sem monsieur Reaumur, sem pedig mister Fahrenheit kedvéért. Az erény fogalma is ugyanaz a férfiunál, mint a nőnél, csak a skála, a melyet a két nem használ, különböző. Az erényes férfiú már meg-

képét köti össze és evvel iparkodik a közönséget megfélemlíteni. Pedig nem erről van szó. A kontemplált új közlekedési eszköz szelid jószág lesz, amelynek menetgyorsaságát a legtágasabb határok között szabályozhatják és amely elől bárki, bárhol könnyű szerrel kitérhet. Bárhol, mondjuk, mert a király utca legkeskenyebb pontjain is, az elektromos kocsik mellett elfér akár mely más jármű is. — (Ugyan csak a király-utca felében az elektromos mellett elfér még két más kocsik is.)

Menetgyorsaság és utszélesség — ezen két elemből konstruálható az életveszély lehetőségére jelen esetben. Helyesebben: sem a szándékolt gyorsaság, sem a király-utca szélessége a legparányibb veszélytsem involválják.

És mennyiben árthat a vasut a kereskedelemnek? Talán annyiban, hogy az olcsó összeköttetést a belváros és külső városrészek közöttifolyton fentartja, sőt intenzívebbé teszi? Ezt nem hiszi senki — sőt még ők sem állítják „akik nem engedélyeznek.” — De azt állítják, hogy a speditőrök kocsik ezentúl nem állhat órahosszat a király-utcában — és ebben igazuk van. De már abban nincsen igazuk, hogy ez árt „a kereskedelemnek.” — Egyesek azon semmivel sem indokolható, sehol sem biztosított előjoga, hogy a király-utcat bármikor, a legélénkebb forgalom idejében is, rakodónak használják, olyabusus, amelyet közönségünk jószívűsége soká eltűrt ugyan, de amelynek megszüntetése „a kereskedelemnek” nem árt, a közjólétet egyáltalán nem érintheti. — Ne tévesszék össze t. Urak „akik nem engedélyeznek” egyesek — komódítását, azok bitorolt, önalkotta jogait, a közérdekkel.

A király-utcai kereskedők zömének áruforgalma a jövőben is akadálytalanul lebonyolítható lesz. Azon két-három nagykereskedő pedig, aki eddig egész naponta üzlethelyiségeit az utcával bővítette ki, ezen bővítést kegyes lesz az udvarába áthelyezni.

Belátta ezt a király utcai ház- és üzlettulajdonosok tulajnyomó többsége és dacára a rendszeres megfélemlítésnek, egy tanács-hoz intézett kérvényben a király-utcai vonal kiépítését nyomtatékkal szorgalmazta.

Ennyire árthat a vasut — „a kereskedelemnek” !!

tagyna annál a foknál, a hol az erényes nő még egészen jól érzi magát. Hja a training!

De nehogy azzal vádoljanak, hogy tojástanban lejtem körül a főkérdést, kijelentem, hogy az erényes férfiak tulságos elszaporodását nem tartanám szerencsének állami és társadalmi életünkre. Egy-kettő mutatón minden ekzsponáltabb ponton még megjárja, de ha valamennyi pontot ők foglalnák le maguknak, hamarabb jutnának el az örök fagy világába, mint a Madách két, az egész histórián keresztül utazó hőse. Az élet minden törvénye a mozgásból indul ki, vibráló erők viszik előre az emberiséget, hatalmas szenvedélyek alkotnak és rombolnak le államokat, érzések csatájából fakadt ki a lét bimbója, de mindezekhez semmi köze a férfiak erényének, a mely maga a stagnáció. Olyan az, mint a csendes és méla holdsugár, a mely költői színt és hangulatot ad a tájnak de semmi meleget nem áraszt. Pedig meleg, izzó hőség nélkül nincs elemi alkotás, mert maga a föld is egy égési processzus műve. Koncedálom azt, hogy egy javarészen utópikus és minden tekintetben ideális köztársaságban, a hol oly egyformára lehetne idomítani az embereket, mint az angol kertekben faragják az fákat és a cserjéket, szóval az egyformaság és a középszerűség teljesen fűdözik egymást, a férfiak

Ezek után világos, hogy sem az életbiztonság a király-utcában nincs veszélyeztetve, sem pedig a kereskedelem. De veszélyeztetve, illetve lehetetlenné téve volna az egész közuti vasut, ha a király-utcai vonalat elejtenék. — Így állván a dolog, nem a vasutól kell félni, hanem ama füstös kormos levegőtől, amely a mucsai „Palatinus Jóska” kávéház boltives helyiségeit eltölti, amelytől megdohosodik az eszme is, amely ott születik, az irány amely onnét kiindul; ettől kell félni — ha érvényesül, ha megvalósul.

X. Y. Z.

Hírek.

Pécs, 1897. május hó 21.

Budavár bevétele.

... Szállt a kartács s tüzet fujva
Bömböttek az ágyuk;
A szivekben csodátévd,
Sohse érzett láng gyult.
Ment a honvéd, ment előre,
Budavár falára
A trikolort hogy feltűzze,
Ment ezer halálba.

Budavárát az ellenség
Tűzzel-vassal védte;
Mint a ketrecébe zárt vad,
Viaskodott érte.
S a maroknyi honvédcsoport
Csak előre törvén,
Feljut im a vár falára —
S alatta az örvény.

És lehullott az örvénybe
Hős halált lelt száz is;
De csak rohant, tört előre
Utánuk a másik.
Egy egy hős lett valamennyi
És művelt csodákat
S a névtelen félistenek
Bevették a várat!

Innen-onnan ötven éve
Lesz már nemsokára,
Hogy szabad lett zsarnok hadtul
Buda ősi vára;
Ötven éve, hogy a magyar
Az igát lerázta —
S ma sincs még meg a régi jussa,
Ősi szabadsága!

erényessége lehetne az összetartó ragaszték és az erényes férfiú a mérsékelt, lassan és minden nagyobb emóció nélkül előre hajtó erő. De a mai társadalom halastavában, a hol a csukákra már csak azért is van néha szükség, mivel az üldözött halak mozgása megakadályozza az elposványodást, az erényes férfiú legfőkébb az a szilárd pont lehet, a mely körül a korlátok lerakodnak. Igaz, hogy ebből is sziget, sőt szárazföld lesz idővel, de nagyon sokáig tart és mi nem várhatunk addig...

Az igazán nagy históriai alakok nem is árultak el valami nagy törekvést abba az irányba, hogy őket erényes férfiaknak tartsák. Napoleon, Julius Caesar, Bismarck, Shakespeare, Byron — talán elég is lesz ez az öt mutatón? — sokszor megbotlottak, de aztán mihamarabb ismét talpra állottak. Lehet azért, mert erényük abban állott, hogy erősek voltak. Tán nem is olyan pusztán véletlen, hogy a mi nyelvünkön az erő és az erény olyan rokonhangzású fogalmak? Erő volna talán az a férfiú igazi erénye és erény volna a nő igazi ereje? Nem merem ezt a kérdést magamtól eldönteni, gondolkozzék kiki fölötte és alkosson magának önálló véleményét.

Tábori Róbert.

Hiszen a ki Budavárát
Tűzzel-vassal védte
S ágyut szegzett, halált szórt a
Jogért küzdő népre;
Kért annyi magyar honvéd
Hullt hörögve porba —
Budavárban most is ott áll
Hentzinek a szobra;

És a dicső évforduló
Valahányszor itt van —
Nem is magyar, kinek arca
Nem ég szégyenpirban:
Fiainknak piros vére
A ki miatt csurgott,
Eltűnjük, hogy emlékére
Ép Budavár főterére
Állítottak szobrot?!

Igrio.

Napirend 1897. május 22 én

Naptár: szombat, máj. 22. — Róm. kath.; Julia. — Prot.: Julia. — Görög-kel. (máj. 10.) Zel. Simon. — Zsidó: S, Beh. 4. Per. — Nap két 3 óra 59 perckor, nyugszik 7 óra 22 perckor; Hold két éjfél után 5 perckor; nyugszik d. e. 10 óra 2 perckor.
Időjárás: hőmérséklet 16 Celsius fok meleg; légnymás 749. — Kilátás: a központi meteorológiai intézet jelzése szerint: változó felhőzet mellett enyhe idő, helyenkint csapadék és zivatar várható
Szinügyi bizottság ülése d. u. 3 órakor a városházán.

Tornaversenyt rendező bizottság ülése a városházán d. u. 4 órakor.

Vizsgálatok kezdete a tanítóképző intézetben reggel 8 órakor.

Műkedvelői szinelődés Siklóson este 8 órakor.

— (Az asperni csata évfordulója.) A cs. és kir. 44-ik gyalogezred tisztikara és legénysége ma ünnepelte az 1809. május 21-én vívott asperni csata emlékét. Az ütközetben résztvett az ezred is s az ott elesett hadfiak emlékére ma d. e. fél 10 órakor az ezred gyászmisét hallgatott a belvárosi plébániatemplomban, melyet Magenheim József plébános celebrált. A miséhez a zenekíséretet a 44. gyalogezred zenekara szolgáltatta Christoph Tivadar karmester vezetése alatt, utána pedig Magenheim József emelkedett szellemű beszédet intézett az ezredhez. Az asperni csatát másnap, május 22 én nyomon követte az esslingeni ütközet; e két napon az ezred legénysége ünnepet ül és századonként 10 frt ételmezei pótlékban részesül.

— (A szigetvári hős emléke.) Szigetvár hős védője, Zrinyi Miklós, született főispánja volt Zalavármegyének. — A megye törvényhatósága most elhatározta, hogy Zrinyi Miklós arcképét megfesteti székházának közgyűlési terme számára. A képre 10 ezer frt van előirányozva s azt a jelenetet fogja ábrázolni, mikor Zrinyi Miklós a Szigetvárt ostromló törökök ellen kirohanásra vezeti maroknyi csapatát.

— (Pécsiek a párisi kiállításon.) Párisban az 1900. évben tartandó nemzetközi kiállítás magyar bizottságának tagjait most nevezte ki a kereskedelmi miniszter. — A kinevezettek közt ott vannak Pécsről Zsolnay Vilmos gyáros, Zaráy Károly dr. iparkamarai titkár, Angster József orgonagyáros és Zsolnay Miklós.

— (Alispánjelölés) Veszprémmegye is alispánt választ nemsokára, mint Baranya. Az alispán választásra vonatkozólag Veszprémből azt írják, hogy a folyó hó végén megejtendő részleges tisztújításnál erős

küzdelem várható. Az alispáni állásra a folyó hó 16-án Enyingen megtartott értekezlet egyhangulag Kenessey Miklós enyingi főszolgabíró, dr. Kenessey Aladár, pécsi városi közkórházi másod orvos bályját, jelölte.

— **(Egyházmegyei hir.)** A káptalani helynök a székesegyház felszentelésének évfordulójára, június 20-ra, ünnepi szónokul Rézbányay János dr. pápai kamarást kérte fel. A székesegyház védőszenstjeinek, Péter és Pál apostoloknak ünnepén, június 29-én pedig Kuzmics József, miholjáci esperes fogja az ünnepi beszédet tartani a székesegyházban.

— **(A német gazdák Kaposvárról.)** Kaposvárról írják, hogy a berlini gazdasági egyesület tagjai tegnapelőtt érkeztek oda a fonyódi h. é. vasuton. Az állomásnál a somogy megyei gazdasági egyesület igazgatósága fogadta őket. Innen Somssich Andor és Makfalva Géza orsz. képviselők vezetése alatt végtelen kocsisorban a Koronaszállodába hajtottak, hol a gazdasági egyesület megvendégelte őket. Lakoma után a katonai gyakorlóterén bemutatta a gazdasági egyesület a vármegyei lötenyésztés eredményét. Számtalan négyes és kettős fogatot, valamint háts lovát összpontosítottak pár nap alatt erre az alkalomra a városba. Végül a parasztagdák lóversenye következett. A kedvező idő fényes látványt nyújtott. Hét órakor a német vendégek a fiemei vonatra ültek.

(Adomány.) A belvárosi plébánia-templom Alajos kápolnája számára Krászonyi Ferenc légszeszgyári igazgató egy szép csillárt ajándékozott.

— **(Közgyűlés.)** A pécs-baranyai kertészeti egyesület holnapután (vasárnap) tartja évi rendes közgyűlését a városháza közgyűlési nagytermében. A közgyűlés kezdete d. e. 11 órakor.

— **(Kirándulás Abaligetre.)** Holnapután (vasárnap) együttes kirándulást rendez a Mecsek-egyesület és az Athletikai-Club Abaligetre. Indulás reggel 4 órakor a felső sétaterről. Ezuttal adta át az egyesület új vendégeknyvét a közforgalomnak, melynek megőrzésére Biró Imre abaligeti plébánost kéri fel.

— **(Kinevezés.)** Sárközy József, m. kir. 8-ik honvédszázadbeli számvevő altiszt a kaposvári járásbíróhoz irnokká kineveztetett.

— **(A király előtt.)** A király Budán tartózkodván, tegnap általános kihallgatást adott. Az audiencián igen sokan vettek részt a közélet jelesei közül; köztük Zolnay Vilmos gyáros is, aki őfelsége előtt — legújabbán nyert királyi kitüntetésének megköszönése végett — tisztelgett.

— **(A szinügyi bizottság)** újra alakulása óta holnap délután 3 órakor tartja első ülését a városháza közgyűlési termében a következő tárgysorozat mellett: A szinügyi bizottság alelnökeinek megválasztása; a szinügyi albizottság megalakítása; a jövő szini időszakra a színigazgató által szerződött színészek és színésznők névjegyzékének bemutatása s ennek folytán a szükséges intézkedések megtétele.

— **(Elhalasztott értekezlet.)** Mivel a legközelebbi városi közgyűlés tárgysorozatába nincs fölvéve a villamos vasut engedélyezésének ügye, ennél fogva a királyutcai vonalnak ellenzői által f. hó 27-re összehívott értekezlete ezuttal elmarad.

— **(Orgyilkossági kísérlet.)** Tóth János, töttösi lakos erdőkerülő csaknem áldozatául esett egy orgyilkossági kísérletnek, melyet egy régi haragosa boszúból követett el ellene. Az erdőkerülő rendes útját végezte az erdőben, mikor egyszerre egy bokorból valaki rálőtt. A lövés nem talált s az erdőőr is fegyveréhez kapott, a mikor a második lövés is eldurant a bokorból s ez vállon találta. Az orvtámadó pedig, látván, hogy golyója nem találta halálra az erdőkerület, a bokorból elmenekült, még mielőtt a lövések zajára összefutott erdőőrök elfoghatták volna. Miközben az erdőt felkutatták utána, a fegyvert megtalálták egy bokorban, hová az orvtámadó azt elrejtette. Mindkét csöve ki volt löve s még lehetett is benne érezni a fojtás szagát. Az erdőkerülő a menekülő orvtámadóban felismerte Pap József, töttösi lakost, a kit már többször orrvadászaton kapott és ezért fel is jelentette s a ki ellene emiatt halálos boszút esküdött. Boszuját most akarta végrehajtani, de golyója csak megsebezte s nem találta halálosan az erdőkerület. A csendőrség nyomban elfogta Pap Józsefet, a ki az orgyilkossági kísérletet be is ismerte, sőt a csendőrök előtt is azzal fenyegetőzött, hogy addig nem nyugszik, míg az erdőkerület meg nem fosztja életétől. A csendőrség ennek folytán bekísérte az elfogott orvtámadót Pécsre és átadta a királyi ügyészségnek s most a vizsgálóbíró vezeti ellene a további vizsgálatot.

— **(Megvert ember.)** Hergyó Dénes György, töttösi lakosnak régi ellensége volt Zsikó Máté, ugyanottani lakos. A két ellenfél a napokban egy kocsmában iszogatt s szokásukhoz híven kezdték egymást ugratni, de a szóbeli mérközésnél tovább nem mentek. S ez elég is volt Hergyónak, de nem elégette meg Zsikó Máté, a ki az utcán megleste ellenfelét és egy bottal alaposan helybenhagyta. Hergyó Dénes György most az ágyat nyomja sebei miatt; Zsikó Mátét pedig feljelentették a bíróságnak.

— **(Kedélyes betörő.)** A múlt hó végén egy éjszaka Szentmiklósy Gyula tapolcai főszolgabíró révfülöpi nyaralójának váratlan vendége érkezett. Egy betörő tolvaj tette tiszteletét a főszolgabíró távollétében az üresen álló villában. Először a termeket kutatta át, azután pedig az éléskamrát vette szemügyre. Az inycsiklandó sonka és pezsgó láttára a betörő kényelembe helyezte magát, felterített s lakmározni kezdett. A lakomáját azonban megzavarta a főszolgabírónak váratlan megérkezése. A betörő, hogy a fényes lakomának kézzelfogható emléke is legyen, magával vitte menekülés alkalmával a főszolgabíró lankaszter vadászfegyverét, cserében ott hagyva az ő ócska csőszpuzkáját. A mozgósított köveskallai csendőrség tegnapelőtt elcsipte a kedélyes betörőt Szabó Károly somogytamási születésű, 22 éves volt urasági inas személyében, aki most a tapolcai járás-

bíróság fogházában elmélkedik a főszolgabíró villájában elköltött pezsgős vacsoráról.

— **(Halálos harc az örökség miatt.)** Mohácsról írja levelezőnk, hogy Bakó Gergely, szebényi gazdag földműves, folyton viszályban volt testvéröccsével, Józseffel az örökség miatt. A két testvér a minap megint összeveszett s Bakó Gergely civakodás közben fejét ragadott és olyant csapott vele öccse fejére, hogy az eszméletlenül rogyott össze. Életéhez alig van remény.

— **(Tejszövetkezetek.)** Tolnamegye területén egyre szaporodnak a tejszövetkezetek, melyeknek célja az eddig elpredált, vagy nagyon poton áron eladott tej értékesítése. Újabban Apar nagyközségben május 9-én nyitották meg három tágas, célszerűen berendezett helyiségben a tejszövetkezetet. Naponkint mintegy 1000—1200 liter tej kerül feldolgozásra, melyből a lakosság szép jövedelmet fog huzni s ezzel némileg kárpótolva lesz azon nagy veszteségért, mely a filokszera pusztításai által érte.

— **(Selyemfonógyár Tolnán.)** Mint levelezőnk írja, végre sok vajadás után most már elkezdik Tolnán a selyemfonógyár építését, melyre a város igen szép összeget szentelt. Megvette a Duna partján a szükséges telket és 220.000 darab téglát ajánlott fel. A nagy kiterjedésű telket most vette át Bezerédj Pál, az orsz. selyemtenyésztés vezetésével megbízott miniszteri biztos egy szakértőkből álló nagyobb küldöttséggel a városból. Az épületeket, melyek 100.000 forint meghaladó költségbe kerülnek, még az idén tető alá hozzák. A selyemfonógyár 300 orsóra lesz berendezve, s naponkint több száz munkásnak fog kenyeret adni.

— **(Gyufa a gyerek kezében.)** Ugy látszik, állandó rovatot kell nyitunk a gondatlanságból okozott tüzesetek leírására, melyeket gyufával játszó gyerekek okoznak. Népünk még mindig elég figyelmetlen a kis gyerekekre, kik, hogy ne sirjanak dologban álló szüleik nyakán, mindent megengednek nekik, még tüzvel való veszedelmes játékot is. Így legújabbán Majer János szalataki lakos háza lett a tűz martaléka e miatt a gondatlanság miatt. Ugyanis Jen Ferenc, szalataki lakos öt éves László nevű fia, Benck Johanna és Szauner Emma, hasonlókorú kis lányokkal a ház tövében gyufával játszottak, azt gyujtogatták, miből aztán a házra is jutott egy-két szikra, s a tetőt felgyujtotta. A leégett ház nem volt biztosítva s így a tulajdonos kára nem térül meg. A gondatlanságból okozott tüzesetekről jelentést tettek a bíróságnak a további vizsgálat foganatosítása végett.

— **(Elfogott tolvaj.)** Ifj. Szabó István, baracska suhanc, Dunaszekcsőn jártában, Takáts István ottani lakostól egy nadrágot ellopott. A lopásról a csendőrség tudomást szerezvén, a tolvaj suhancot csakhamar elfogta s most a bíróság fogja azt majd a lopott nadrágért — elnadrágozni.

— **(Iskolatársak találkozója.)** Schön Gyula, kaposvári lakos, felhívja volt iskolatársait, kik 1887-ben a budapesti keresk. akadémián érettségit tettek, hogy tízéves találkozó végett vele címeiket közöljék.

— **(Kézrekerült zsebmetsző.)** Kovács János, tésenyi uradalmi kocsi a velini pusztán járt kocsiával a múlt héten. Az uton találkozott egy emberrel, a ki fel-

kérezkedett a kocsi. A kocsi fel is vette s még rábizta a lovak hajtását is, ő pedig elszundított egy kicsit. Egyszere arra ébredt fel, hogy a kocsi az út közepén áll s az ember nincs mellette. Sőt a zsebóráját sem találta sehol s ekkor lett világos előtte, hogy zsebóráját az ismeretlen ember ellopta tőle és megszökött. Kárát a baksai csendőrségnek bejelentetvén, csakhamar kézkerült a zsebmetsző, a ki nem volt más, mint Eisman Gyula, velini lakos. Az ellopott órát meg is találták nála s azt elkobozták tőle, tettét pedig feljelentették a bíróságnak.

— (Májusok.) Mostanában sokat emlegették azokat a bizonyos legöregebb embereket, akik állítólag nem emlékeznek olyan hideg májusi napokra, mint amilyenek a mostaniak. Ez meglehet, mert ezek az idén szokott legöregebb emberek éppen azért vannak mindig készletben, hogy szükség esetén semmire se emlékezzenek, de bizony azért volt már nem egyszer olyan hideg május, mint ez a mostani. A májusunak természet szerint melegebbnek kell lennie, mint a szezályes áprilisknak, de 1755. óta már négyszer és pedig 1794-ben, 1803-ban, 1874-ben és 1876-ban történt meg, hogy május egész hónapja sokkal hűvösebb volt, mint az őt megelőző április. A hetvenes éveknek több május hónapja szintén hűvösebb volt a rendesnél, úgy hogy azóta ez a tavasznak és a szerelemnek a hónapja elvesztette minden tekintélyét és a tudósok figyelmét is magára vonta, akik a májusi hidegről, a fagyos szentekről és hasonló dolgokról mindenféle érdekes dolgokat tudtak elmondani. Akkor a tudósok nagy bölcsességgel meg is állapították, hogy annak a néphitnek, mely azt tartja,

hogy Pongrác, Szervác és Bonifác hideget hoz, semmi alapja sincsen. A vizsgálat ugyanis megállapította, hogy nem ritkán éppen a fagyos szentek napjai melegebbek. De ha megtörtént, hogy a május hidegebb volt az áprilisknál, megtörtént az is, hogy melegebb volt a szokottnál. Így 1817-ben, amikor a századnak leghidegebb áprilisa volt, a május olyan meleg volt, mint amilyen június szokott lenni; 1811-ben pedig júliusi meleggel köszöntött be a május. 1876-ban nagy dolgokat művelt május hónapja: reggelenként megfagyott a víz az utcákon. Érdekes különben, hogy 1871. óta legtöbbször szezályes volt a május. A múlt évben csaknem annyira megkínította az embereket, mint az idén és két évvel ezelőtt is meglehetősen hűvös volt és sok esővel járt. Azok a bizonyos legöregebb emberek tehát csak régi hírnevükön nem akarnak csorbát ejteni, ha nem emlékeznek az idejéhez hasonló hűvös májusra.

— (Ujabb állatjárványok.) Megyénkben alighogy megszűntek grasszálni az állatjárványok, már ismét attól lehet tartani, hogy pusztításukat újra kezdik. — Mislény, Szalánta és Geresd községekben ugyanis a sertésorbánc, Siklóson pedig a sertésvész lépett most fel s a kora nyárelőn fellépő járvány azért veszedelmes, mert tartani lehet tőle, hogy a meleg idők beálltával csak terjedni fog, nemhogy megszűnnék. Itt egyben megemlítjük, hogy a főkapitány rendelete folytán minden állattulajdonos szigorú büntetés terhe alatt köteles az állatjain észlelt legcsekélyebb betegséget is azonnal bejelenteni a rendőrségen. Így talán elejét lehet venni, hogy nem hoz ez az év is annyi csapást a gazdákra, mint az 1895-iki, mikor az

állatjárványok szintén így májusban kezdtek jelentkezni.

— (Az első vico.) A bakóca-felsőmindszent-komlói új vicinális megnyitására mondta el a mulatozó műtanrendőri bizottságnak ezt a sikerült adomát egy előkelő vendég. Egy másik helyi érdekű vasut megnyitásánál történt. A vicinális kis kávémasinája köhög, tüszög, erőlködik s egyszerre csak megáll a nyílt pályán. Az utasok megrémülnek s kitekintve az ablakon, látják, hogy a mozdonyvezető nyugodtan pipáz a masina mellett, a fűtő szafaládét eszik, a kalauz pedig a kis peniculusával a körmeit tisztogatja. Egy utas, kinek sietős lehetett a dolga, rászólt a kalauzra:

— Ugyan kérem, minek állt meg a vonat?

A kalauz abbahagyja a körömtisztogatást s így felel:

— Száz lépésnyire innen egy részeg ember fekszik a sineken.

Mire a sietős utas nyugodtan mondja:

— Azért csak induljunk tovább...
Mig odaérünk, kijózanodik.

Törvénytörés.

§ Megreparált becsület. Neumann Soma bankhivatalnok a miatt panaszkodott be Miklós Gyula hírlapíró a bíróságnak, mert azt állította róla egy társaságban, hogy „a Pufit a tisztú kaszinó mulatságáról kidobták.” Nagy apparátussal indultak a felek a mérkő-

nem marad ő zsidó! szívesen keresztény lesz ő Zsella báróné kedvéért!

— Milliomossá? — kérdé az öreg báró? igazat beszélés?

— Igen, tiszta igazságot. De bocsáss meg kíváncsiságomat méltóságod, ha kérdezem, hogy a csökönyösi erdőt, mennyiért adta el Friedmannéknak?

— Oda adtam 40.000 frtért. Csak azért, — mert úgy is nehéz a termelt fát értékesíteni, borzasztó közlekedési útja miatt. Hát azért, hogy holdját 1000 frtjával adtam el — bizony még meg is örültem.

— Friedmannék még jobban örültek, mint méltóságod; mert az a négyszáz hold erdő kincsesbánya.

— Kincsesbánya?

— Igen, mert van benne kőszén és cement.

A bárót majd a szél ütötte irigységében; — hát ezek tökéletesen kijátszottak engemet, — mondá dühtől reszkető ajakkal.

— Ajánlom tehát báró ur, hogy már most méltóságod csinálja meg azt a példabeszédes csapást, melylyel legyet lehet elejteni; mondá a törpe ravasz szemhunyorgatással.

— Mi az? ki vele.

— Az, hogy ne adjon kosarat Friedmann Sándornak. Így aztán milliomos vője lesz — és az erdő sem kerül idegen kézre.

— De mit szól a világ? aggódott a báró.

— Szóljon akármit — méltóságod meg van mentve, és talán kedves jó gyermekét is boldoggá tette.

— Igen ám, nem megy az zsidóhoz.

— Kisértse meg báró ur. Ha azonban ez nem sikerül,

gyok honorálva aszal, hogy sikerült az első kliensemet megtartani az életnek. Ha tehát meg akar fizetni érte — azt azzal teheti meg busásan, ha ezt az ügyet beszéd tárgyává többé nem teszi.

Az öreg morgott magában valamit, — és midőn Riza bejött a szobába, — magához intette a leányt.

— Lásd Riza, Györkö ur fáradozásainak, tudományának sikerült, hogy életben maradtam; most meg akartam jutalmazni, és ő visszautasította a jutalmat.

— Friedmann ur? korholá őt Lajos.

— Igen, igen. Azt akartam neki mendani, hát édes doktor ur, — itt van fáradsága jutalmául a Riza leányom, vegye el feleségül és legyetek boldogok, de ő

— Friedmann ur!

— Édes aranyos apám! kiáltotta a két boldog szerelmes — és mindketten az öreg zsidó nyakába borult.

A belépő Sándor álmélkodva nézte a jelenetet.

zésre, panaszos Jobst László drt, vádlott Ferency László drt kérte meg a képviselőre, a kik már egyszer tárgyaltak ebben az országgyűlési fontos ügyben, a mely akkor azzal végződött, hogy a vádlott által bejelentett tanúk kihallgatását, a kik igazolások lettek volna a panaszos által inkriminált kifejezés valódiságát, mára rendelte el a bíróság. Vádlott tanúi, névszerint Szabó Kálmán és Guilyás Kálmán főhadnagyok, valamint Róna Béla tanár pontosan megjelentek a kitűzött időre, vártak jó sokáig, de az ellenséges felek csak nem jöttek. Végre megérkeztek a két ügyvéd, a kik kijelentették, hogy a felek kiegyeztek, miután a bíróság sem tehetett egyebet, mint a nagy port felvert ügyet megszüntetnek jelentette ki.

§ A fogalmazott úr. Folyó évi január 21-én Baumayer Ferenc beállított Árpád község előljáróságához s ott egy iratot mutatott fel, mely arról szólt, hogy valami Filsinger Ádám, pécsváradi lakos, a ki két évig a pécsi kórházban ápolgatott, 150 forintot fizet Baumayernek, illetve az összeg felét Árpád község fizeti meg, hol Filsinger lakik. Az irás előmutatójának tehát a „fogalmazott ur” (ugy látszik, fogalmazó urat, vagy tisztelt címet értett itt az irás) fizesse ki csak az egész összeget s felét hajtja be az előljáróság Filsingeren. „Az igazságért” alá voltak írva az irásnak Erreth Lajos, kórházi főorvos és Majorossy Imre polgármester. Az előljáróság azonban nem hajlott az irásbeli meghagyásra, mert Filsinger Ádám a községben ismeretlen volt s az iratot visszaadták Baumayernek, kinek még a nevét se kérdezték meg. De ez, a helyett,

hogy a sikertelen zsarolás után eltépte volna az irást — a mely tartalmából ítélve is hamisított volt — eltette inkább a fiókjába. S ekkor történt, hogy egy más ilyenfajta csalás elkövetőjét keresték a csendőrök s ő is gyanuba kerülvén, a házkutatás alkalmával ráakadtak a hamisított bizonyítványra. Baumayer be is ismerte, hogy azt elejétől végig ő hamisította s pénzre akart veleszert tenni. Természetesen feljelentették a pécsi kir. törvényszéknek, a hol most tartották meg ügyében a végtárgyalást s az alig 18 éves vádlottat hatheti fogházra el is itélték. Az elítélt megfélebbeste az ítéletet; de felebbezett terhére a kir. ügyész is.

§ Megszűnt vád. Mendl Antalt, a ki Kajdi János ügyöknél mint irnok szerepelt, ez utóbbi azért jelentette fel a pécsi kir. törvényszéknek, mert egy fél által lefizetett 8 forintot nem adta át neki, hanem saját céljaira fordította. Mendl Antalt ezért a törvényszék sikkasztás miatt vád alá helyezte s ki is tüzte már ügyében a végtárgyalást. Ezen azonban a panaszos nem jelenvén meg, a magánvádra üldözendő vádbeli eseményre nézve a kir. törvényszék a további eljárást megszüntette.

§ Tolvaj eseléd. Kálovics Andrási Klára, fiatal eselédleány Schiller kávésnál volt szolgálatban, a hol a gazdaasszonytól ruhaneműket és egyéb tárgyakat ellopott. Ezért a rendőrségre, onnan pedig a törvényszékhez került az ügye, a hol vád alá is helyeztetett. Meg is tartották ellene a vég-

tárgyalást s a beismerésben levő tolvajt hat heti fogházra ítélte el a bíróság. Az ítéletben a vádlott és a közvádló is megnyugodván, az jogerőssé vált s az elítélt leány átadatott büntetésé kiállása végett a kir. ügyésznek.

§ Meggyilkolt községi bíró. Folyó évi január 30-án virradóra Berkesd község egyik kocsmája mellett a halállal vívódva találták meg Domokos János, bíróviselt gazdaembert. Testén három késszurás tátongott és vérbefagyva eszméletlenül feküdt a földön. Haza szállították és ápolás alá vették, de már segíteni nem bírtak rajta. Pár óráig kinlódott a sebeiben s aztán meghalt. A tett felfedezése után a szederkényi csendőrség megindította a nyomozást és csakhamar elfogta Tóth János, berkesdi lakost, mint a kit alapos gyanu terhelt, hogy Domokos Jánost ő ölte meg. És a gyanu igaznak bizonyult, mert Tóth Jánosról kiderült, hogy Domokost ő szurta meg. Tóth János régi haragosa volt Domokosnak, a ki — mikor községi bíró volt — feljelentette őt orgazdaság miatt s ezért Tóthot el is itélték. Mikor a börtönbe vitték, fogadást tett, hogy ezért boszút áll Domokoson és ezt a fogadását, a mint a börtönből kikerült, végre is akarta hajtani. Várta az alkalmat, hogy mikor állhat boszút a gyűlölt emberen s amint a jelzett időben meghallotta, hogy Domokos a kocsmában mulat, elhatározta, hogy meglesse és kitölti rajta a boszuját. Lesbe is állt az utcán s mikor Domokos éjjel haza akart menni, rátámadt és egy késsel leszurta. Két

VII.

Az öreg Cindery báró fogata Petrencés Ferke háza előtt állott. Történetesen Ferenc, a lovász hozta az öreg bárót — mert Józsefet az öreg parádés kocsiszt, Györkö Lajos kezeli már két hete . . . erős typhusban fekszik szegény.

Néha, néha, megjárhatja a négy táltost — fordul — kerül a lovakkal, hogy drága izmukban kár ne — essék. . .

Petrencés Ferke nem magas székében, hanem a pamlagon ülő öreg báró előtt, — egy kis lábzsámoly fölén ül.

— Tudom Ferke, hogy neked van annyi pénzed, hogy zavarunkból könnyen kiségethethél, — de ugy látszik, ninesen hozzá kedved: mondá az öreg báró keserű mosolylyal.

— Van, nem tagadom; de tudok én egészen más-kép is segíteni. Például, ha méltóságodon ugy valaki, hogy a pénzt, mondjuk százezer forintot — soha többé nem kellene visszafizetni, — — nem jobb volna e ez?

— No, ilyen tengeri majmot szeretnék látni, aki ezt megcselekszi; mondá komikus csodálkozással az öreg mágnás.

— Pedig ilyen eshetőséget tudok — akár kettőt is. Persze ez nem méltóságodtól függ — hanem gyermekeiktől.

— Nem értek! — beszélj világosabban, — szóla a báró kíváncsian.

— Engedelmevel tehát méltóságos uram!

— Ha rábírhatsz például kedves leányát Zsella baroneszt arra, — hogy nőül menne Friedmann Sándorhoz. . .

— Micsoda? nem hallgatsz el ocsmány beszéddel? főrmendit föl a báró.

— Báró ur? kérlelte a törpe a haragvó főurat — legyen csendes, és hallgasson meg. Magunk vagyunk — nincs senki, aki beszélgetésünk tanuja volna. Azt hiszem báró ur, — mondá halkén a törpe, — már bebizonyítottam, hogy méltóságod házához senki ugy még nem vonzódott, becsülettel és jóakarattal mint én.

— Hát igaz, igaz; de . . .

— Már most, — folytató a kis emberke . . . azt hiszi-e méltóságod, hogy a nagyvilágban találkozik — olyan főuri parthie, melylyel megaranyozható lenne a rozsdának indult Cindery címer?

Ne áltassa magát báró ur, — ezt méltóságod ép oly jól tudja, mint én.

De ha a családi fényt, a főuri hagyományos gazdagságot s vele együtt a Cindery-ék fényes címerét, — óhajtja teljes fényében fentartani — ugy engedjen a kor szellemének — mely halomra döntött minden előítéletet, régi fonák ósdiságot. Például Friedmann Sándor egyedüli egy eszméjével milliommossá lett. S aztán

szurást ejtett azonban csak rajta s a harmadik szurást, mely szinte halálos volt, Pécsi Pál, berkesdi lakos ejtette, ki szintén haragosa volt a bírónak és aki hozzásegődött, s együtt lesték ki Domokost és közös erővel támadtak reá. E vallomás alapján Pécsi Pált is elfogták a csendőrök, aki azonban tagadta a gyilkosságban való részességet. A két embert aztán átadták az ügyészségnek s annak börtönéből ma fegyveres őrök állították elő a végtárgyalási terembe, hol halált okozott súlyos testisértés miatt tartották meg ellenük a végtárgyalást. A végtárgyalásra vagy 30 tanút idéztek be s így az a mai egész napját igénybe vette a bíróságnak. A tárgyalás lapunk zártakor még folyik s különösen sok baj van a tanukkal, kik közül egy sem akar semmire sem emlékezni. A vádlottak részességükkel mentik magukat s a halálosvégű kérelmről mit sem tudnak. Ítélet csak holnapra várható.

TÁVIRATOK.

— **A közigazgatási bíróság új tagjai.** (A „Pécsi Figyelő“ eredeti távirata.) Heil Fausztin, budapesti ítélőtáblai bíró, Havas Imre budapesti főügyész helyettes és Benedek Sándor pénzügyminiszteri osztálytanácsos a közigazgatási bíróság tagjaivá kineveztettek.

— **Új postai és távirdai főigazgató.** (A „Pécsi Figyelő“ eredeti távirata.) Szabó Béla osztálytanácsos posta és távirdai főigazgatóvá, miniszteri tanácsosi ranggal kineveztetett.

— **A kvóta ügye.** (A „Pécsi Figyelő“ eredeti távirata.) Hire van, hogy Badeni a kiegyezés helyett provizoriumot akar és pedig egy félévre a jelenlegi állapot meghosszabbítását; mert az osztrák reichsrathi botrányok kimutatták, hogy a közel jövőben Bécsben nem tarácsos a kiegyezést tárgyalatni. A király távirati rendeletére ma Bilinsky és Glanc osztrák miniszterek Badenivel együtt Budapestre érkeztek. Lukács László semmi esetre sem hajlandó tárcáját megtartani.

Badenit a király ma délelőtt fogadta külön kihallgatáson; délután háromkor Bánffy és Badenit együttesen. Ekkor eldöntik nemcsak a kvótát, hanem a provizorium kérdését is.

A kvóta valószínűleg 34·8 százalék lesz.

A király elejtett nyilatkozata szerint a 34 százalékot kevésnek tartja.

Badeni feltétlenül kívánja a félévi provizoriumot, vagyis a státuskvót.

— **Az operaházi botrány.** (A „Pécsi Figyelő“ eredeti távirata.) Nopesa báró kijelentette, hogy míg ismerősei és felebbvalói bizalmát bírja, nem mond le állásáról. Holnap a képviselőházban Visontai interpellációjánál izgatott jelenetek várhatók.

— **Fegyverszünet.** (A „Pécsi Figyelő“ eredeti távirata.) Thesszália területére nézve a hadakozó felek tegnap 17 napi fegyverszünetet kötöttek.

A nagykövetek ma tárgyalnak Konstaninápolyban a békeközvetítés módjáról. Salisbury lord Londonban kijelentette, hogy a görög hadisarc nem haladja túl a három millió font sterlinget.

Thesszáliában Lámia teljesen üres, csak a riporterek és távirdahivatalnokok maradtak ott.

A török és görög parancsnokok Epiruszban is fegyverszünetre léptek.

A krétai népképviselő a napokban összeül és proklamálja, hogy mióta Canevaro görög tengernagy proklamálta a krétaiaknak, hogy az autonom ideiglenes kormányformát megválaszthatják, most ime elérkezett az ideje annak megvalósítására.

— **A horvátországi választások.** (A „Pécsi Figyelő“ eredeti távirata.) Horvátországban eddigelé megválasztott 44 nemzeti párti, 15 egyesült ellenzéki, 2 Frank-párti és Rauch báró pártokivüli. Praonban zavargások fordultak elő és a csendőrök a választók közé löttek.

— **Sztrájk.** (A P. F. eredeti távirata.) Triesztben a Lloyd arzenál munkásai sztrájkolnak.

— **Fegyelmi egy alispán ellen.** (A „P. F.“ eredeti távirata.) Deschán Achill temesmegyei alispán ellen a lippai vasúthoz a megyei hozzájárulás összege folyósításának megtagadásáért elrendelték a fegyelmet.

— **A főrendiház ülése.** (A „Pécsi Figyelő“ eredeti távirata.) Ülés elején Tóth Vilmos elnök megemlékezett Esterházy Miklós gróf maecenas és sportman haláláról. Ezután megszavazták egyhangulag a két vizszabályozási társulat pénzügyeinek rendezéséről szóló törvényjavaslatot.

— **Szén-kartell.** (A „Pécsi Figyelő“ eredeti távirata.) Az osztrák és magyar szénbányatársulatok kartellt terveznek a szénárak felszökötésére.

— **Az északi sarkhoz.** (A „Pécsi Figyelő“ eredeti távirata.) Andre Götheburgból tegnapelőtt a Swenskund gőzessel elindult merész útjára. Az örök jég határától kezdve léghajón igyekeznek az északi sarkhoz eljutni.

— **Nagy tűz a fővárosban.** (A „Pécsi Figyelő“ eredeti távirata.) Fodor Béla műlakatos, külső váci-utcai gyárában ma hajnalban két óra után nagy tűz ütött ki. A romok most is füstölögnek. Hat ember odaveszett, négy elégettett agnoszkáltak.

— **Váltóhamisító hirlapiró.** (A „P. F.“ eredeti távirata.) Szász Géza, budapesti hirlapirót váltóhamisítás miatt ma reggel a rendőrség elfogta.

NYILT-TER.

Nyilt levél.

A mohai Ágnes viz gyógyító képességéről annyi különféle elismervény lett már nyilvánosságra hozva, hogy én is indíttatva érzem magamat tapasztalatomat a t. közönségnek, a tiszta valóságnak szorosán megfelelőleg tudomására hozni.

Evekkel ezelőtt súlyos gyomorhajban szenvedtem, éveken át nem ehettem egyebet, csekély huslevet és kevés sovány, száraz sült húst, Orvosi tanácsra használtam karlsbadi vizet és karlsbadi sót, házi gyógyszerkint erdőn, mezőn található mindenféle mag-, virág-, gaz- és gyom-forrázatot, mind haszontalanul, utóbb csak méreg, nux vomica féle cseppek voltak képesek fájdalommat kissé és rövid időre enyhíteni.

Egy rohamos kitörés után orvosilag ajánlottott a mohai Ágnes-viz használata.

Határozottan kijelentem, hogy gyomorhajom teljesen megszűnt. Isten kegyelme s az Ágnes-viz hatása, hogy egészségi tekintetben kívánni valóm nincs.

Azt mondják „a természet segített.“

Ám! ha a természet egymagában segíteni tudott volna, miért nem segített éveken át, míg annyit szenvedtem?

Elfogadom, hogy a természet könnyíté a víz hatását, de hogy gyógyulásomat különösen és csakis az Ágnes-viz idézte elő, azt hiszem, s ezen hitemben senkinek semmiféle okoskodása meg nem rendit, meg nem gyöngit.

Ma is fogyasztója vagyok az Ágnes-viznek, nem gyógyszerül használom ugyan, de mert azt minden, forgalomban levő hasonló külföldi vizek elébe és fölébe helyezem, Sárvár, 1896. november 22.

Magashazy József.

Értesítés sportbarátok számára!

Egy „Salon du Cycle“ Pécsen történő megnyitása.

A tisztelt közönség köréből számos kérdést intéztek hozzánk az iránt, vajjon egy

„SWIFT“

fegyvergyári kerékpár beszerzése nem történhetne e közvetlenül. Hogy ezen jogosult kívánságnak eleget tegyünk, intézkedünk, hogy utazóink egyike f. évi május hó 22-től május hó 27-ig PÉCSETT tartózkodjék, a mely alkalommal 1897-es mintáinkat fogja az

„Aranyhajó szálloda“

termében a pécsi közönségnek bemutatni.

Ezen kiállításon egyidejűleg a legmodernebb kerékpár-felszerelési cikkek egy gyűjteménye is megismerhető. Utazóink minden kérdésre nézve készséggel szolgál a t. közönségnek kimerítő felvilágosítással. Midőn kiállításunk megtekintésére a t. sportbarátokat meghívni van szerencsénk, megjegyezzük, hogy látogatása által magát vételre senki sem kötelezi.

Tisztelettel

A Steyer fegyvergyár

vezérképviselősege

Budapest, VI., Rózsa-utca 53.

Szabad bemenet. — Látogatási órák délelőtt 9 től 1-ig, délután 3-tól 6-ig.

Képes árjegyzék ingyen és bérmentve.

Laptulajdonos Felelős szerkesztő
SZAUTTER GUSZTAV PLEININGER FERENC
TAIZS JÓZSEF
kiadó.

Hirdetések.

Férfi és gyermek
ruhák, felöltők.

Jó minőség, elegáns szabás

Olcsó árak!

ZENTLER-félecs. k. szab. udvari férfi- és gyermek-
ruha gyári raktár

Pécsett, király-utca.

Hirdetések jutányos
áron vétetnek fel ki-
adóhivatalunkban.

Figyelmeztetés!

Van szerencsém az igen tisztelt kö-
zönség szives tudomására hozni, hogy

gyógyszertáramat

a háznak átépítése végett
f. évi május hó 15-étől kezdve

ideiglenesen

a mellette levő házamba (Jókai-tér 2. sz.),
Simon János ur az „Elefánthoz“ címzett
kereskedésével szemben helyeztem át.

Pécsett, 1897. május hóban.

Sipőcz István

gyógyszerész.

20.000 darab

zöldoltáshoz való galj,

eladó darabonként 1 krral számítva és pedig:

Furmint, fosóka, fehér tökök, Beerhel-
ler, Czierphandler, csomorika, mézes, hörceög,
cserjő, semillon, sokicza, carbenet, fehér baj-
nár, Szt. Lőrincz, sárfekete, oporto, füger,
trollingi, sárfekete, sombajor, rothgiphler, ba-
rátcsuhás, bánati rizling, olasz rizling, sau-
vignon, fekete kadarka, hárslevelű és rak-
szőlő borfajokból, — továbbá

Fehér spanyol, augustana, furjmony,
piros spanyol, Madelaine, Angevinne, fehér
kék és piros kecskecsesü, pécsi szagos, mus-
cat lunel, Semendriai fehér, gránat muska-
tály, török Malaga, luglienga, fehér és fekete
Malaga, genuai, Pirkner muscat asztali fa-
jokból.

Megrendelést tisztán fajok szerint vá-
logatva, úgy vegyes borfajokban mint vegyes
asztali fajokban elfogad és előjegyzésbe vesz

Németh József ügyvéd

Apáca-utca 6. sz. a.

2748. szám.

k. i. 1897.

Pécsi járás főszolgabirójától.

Pályázati hirdetmény.

Baranyavármegye pécsi járáshoz tartozó egerághi körjegyzőségben, 400
frt évi fizetéssel rendszeresített

segéd-jegyzői állás

lemondás folytán megüresedvén, ezen állásnak választás útján leendő betöltése
czéljából pályázni kívánókat felhivom, hogy a jegyzői képesítést, vagy az ennek meg-
szerezhetőéhez szükséges előképzettséget —, eddigi szolgálatukat és korukat
igazoló okmányokkal felszerelt folyamodványukat folyó évi június hó 2-ig
hozzám benyujtsák, mert később beérkező ily folyamodványokat figyelembe venni
nem fogom.

Az 1896. évi XXII. t.-cz. 68. §-a szerint foganatosítandó ezen választást
1897. évi június hó 3-án reggel 8 órakor Egerághon a körjegyzői
irodában fogom megejteni.

Pécsett, 1897. évi május hó 18-án.

Waniss Sándor

főszolgabíró.

MAGYAR MEZŐGAZDÁK SZÖVETKEZETE, BUDAPEST, Alkotmány-utca 31. sz.

Kizárólagos magyarországi
képviselése

az eredeti

Vermorel-féle

„ECLAIR“

francia gyártmányu

peronospora

permetezőknek.

Ar darabonként 21 forint csomagolással.

Az előrelátható tömeges tavaszi megrendelésekből kifolyólag — késések elkerülése czéljából — kér-
jük különösen az „ECLAIR“ permetező megrendeléseket előjegyzés végett mielőbb hozzánk juttatni.

Hosszu évek tapasztalata után bebizonyult, hogy e permetezőgép határozottan a
legkitünőbb és tartósságánál fogva a legolcsóbb permetezőgép is, mely eddig minden
versenyen az első díjat nyerte el.

Rézgálicz 30 frt mmja. la Jegeczes „Azurin“ 1.25 frt klgrja. Raffiaháncs 48 kr. klgrja.